

lausuntopalvelu.fi (/)

Vaininen Satu (/FI/UserProfile)

Kirjaudu ulos (/FI/Registration/Logout)

På svenska (/SV/Proposal/Participation?proposalId=6164fc1a-af32-4234-84a6-a93e299a4160&respondentId=3771f741-0c00-4f15-868a-7083a468489c)

Etusivu (/FI) | **Lausuntopyynnöt (/FI/Proposal/List)**

Ohjeet (/FI/Instruction/Instruction?section=About)

[Etusivu \(/FI\)](#) > [Lausuntopyynnöt \(/FI/Proposal/List\)](#) > Lausuntopyyntö vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän ehdotuksesta hallituksen esitysluonnokseksi lastensuojelun vaativaa sijaishuoltoa koskevaksi lainsäädännöksi

< < Takaisin Lausuntopyynnöt -sivulle (/FI/Proposal/List)

Lausuntopyyntö vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän ehdotuksesta hallituksen esitysluonnokseksi lastensuojelun vaativaa sijaishuoltoa koskevaksi lainsäädännöksi

Lausuntopyynnön diaarinumero: VN/10164/2019

Vastausaika päättyy: **12.2.2021**

Lausuntopyynnön taustatiedot

Lausuntopyynnön kieli: Suomi ▼

Johdanto, tausta, tavoitteet

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää erityisesti jakelussa mainittuja tahoja antamaan lausuntonsa liitteenä olevasta vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän ehdotuksesta hallituksen esitykseksi lastensuojelun vaativaa sijaishuoltoa koskevaksi lainsäädännöksi. Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

Luonnos sisältää seuraavat säädösehdotukset:

- laki lastensuojelulain muuttamisesta
- laki valtion lastensuojelulaitoksista
- laki terveydenhuoltolain muuttamisesta
- laki sosiaali- ja terveysministeriön asetus valtion lastensuojelulaitoksista

Työryhmän esittämät keskeiset ehdotukset:

- Säädetään lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoituksesta 35 lasta/sosiaalityöntekijä vuodesta 2022 alkaen
- Tarkennetaan avohuollon palveluja ja säädetään uusi tehostettu avohuollon tukitoimi, jotta lasten sijoituksen tarpeen syntymistä voidaan vähentää
- Sijaishuoltopaikan valintaa koskevaa sääntelyä täsmennetään ja sijaishuollon kuntouttavaa sisältöä vahvistetaan
- Vahvistetaan sijaishuoltoon sijoitetun lapsen oikeutta sosiaali- ja terveydenhuollon perus- ja erityispalveluihin
- Määritellään vaativa sijaishuolto sote-palvelujen toiminnallisesti integroituna laitospalveluna
- Selkeytetään erityisen huolenpidon jakson hoidollista ja kuntouttavaa sisältöä
- Erityisen huolenpidon jakso kerralla 90 vuorokaudeksi ja sitä voitaisiin jatkaa erityisistä syistä 90 vuorokautta
- Erityisen huolenpidon jakson järjestäminen keskitettäisiin valtion lastensuojeluyksiköihin, yksityisiin koulukoteihin sekä kunnan ja maakunnan omistamiin lastensuojelulaitoksiin
- Lastensuojelulaitoksen henkilökunnan ammatillisia osaamisvaatimuksia tarkennetaan ja määritellään henkilöstöresurssit erityisen huolenpidon asumisyksiköihin
- Rajoitustoimenpiteissä huomioidaan perustuslain 124 §:n mukainen julkisen vallan ja merkittävän julkisen vallan käyttö ja vahvistetaan lapsen oikeusturvaa
- Säädetään rajoitustoimenpiteistä, joilla suojellaan päihteitä käyttävän lapsen henkeä, terveyttä ja kehitystä
- Täsmennetään lastensuojelun jälkihuollon sisältöä
- Säädetään uusi laki valtion lastensuojelulaitoksista, ja täsmennetään valtion lastensuojeluyksiköiden tehtäviä vaativan sijaishuollon ja perusopetuksen integroituna palveluna.

Lait tulisivat voimaan vuoden 2022 alusta.

Tausta

Ehdotukset perustuvat lastensuojelun vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän 4.9.2020 julkaistuun raporttiin (STM raportteja ja muistioita 2020:28).

Sosiaali- ja terveysministeriö asetti työryhmän ajalle 14.3.2019 - 30.6.2020 uudistamaan lastensuojelulainsäädäntöä siten, että lastensuojelun sijaishuollon sisältö ja rakenteet vastaisivat paremmin vaativaa erityistä tukea tarvitsevien lasten tarpeisiin.

Työryhmän tehtävänä oli selvittää 1) tarvittava monialainen sijaishuollon kokonaisuus ja rakenne erityisen vaativaa tukea tarvitsevien lasten hoidossa, huolenpidossa ja itsenäistymisen tukemisessa sekä sijaishuollon liittyminen palvelurakenteen muutokseen ja uudistamiseen; 2) miten varmistetaan sijaishuoltoon sijoitettujen lasten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja tarvittava muu sosiaali- ja terveydenhuollon tuki; 3) rajoitustoimenpiteiden tarkoitus, tavoitteet ja muutostarpeet lastensuojelulaissa; 4) sijaishuollon rooli ja tuki lapsen peruskoulun ja toisen asteen koulutuksen suorittamisessa ja työelämään kiinnittymisessä. Lisäksi työryhmän tehtäväksi asetettiin laatia edellä mainittuun selvitykseen perustuva esitys hallituksen esityksen muotoon.

Työryhmä on ehdotuksissaan huomioinut eduskunnan pönten (EV 317/2018 vp – HE 237/2018 vp) ja arvioinut sijaishuollossa olevien lasten oikeutta tasapainoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin sekä lastensuojelulakiin sisältyvien rajoitusten käyttöä.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on helpottaa lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden työn kuormittavuutta sekä tehostaa lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon laadukkaita palveluja ja siten ehkäistä lapsen sijoituksen tarpeen syntymistä, lyhentää sijoituksen pituutta, vähentää lapsen sijaishuoltopaikkojen siirtoja, pienentää kilpailutuksesta aiheutuvia alueellisia eroja sekä edistää perheen jälleenyhdistämisen mahdollisuuksia.

Esityksellä vahvistetaan sijaishuoltoon sijoitettujen lasten oikeutta tarvitsemiinsa sosiaali- ja terveydenhuollon palveluihin ja samalla vähentää erityisen huolenpidon jaksojen tarvetta puuttumalla ongelmiin mahdollisimman varhain. Esityksen tavoitteena on turvata erityisen huolenpidon jakson riittävän pitkä aika, jotta lasten itseään vahingoittava käyttäytyminen ja vakava päihdeongelma saataisiin katkaistua ja aloitettua suunnitelmallinen kuntoutus.

Linkit

[https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162414/STM_2020_28_rap.pdf?](https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162414/STM_2020_28_rap.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

[sequence=1&isAllowed=y](https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162414/STM_2020_28_rap.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

([https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162414/STM_2020_28_rap.pdf?](https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162414/STM_2020_28_rap.pdf?sequence=1&isAllowed=y)

[sequence=1&isAllowed=y](https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/162414/STM_2020_28_rap.pdf?sequence=1&isAllowed=y)) - Lastensuojelun vaativan sijaishuollon uudistamistyöryhmän

loppuraportti / Slutrapport av arbetsgruppen för reformen av krävande vård utom hemmet (på finska)

Liitteet:

Työryhmän esitys hallituksen esitykseksi_suomi_lausuntoversio.pdf

([https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/DownloadProposalAttachment?](https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/DownloadProposalAttachment?attachmentId=14905)

[attachmentId=14905](https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/DownloadProposalAttachment?attachmentId=14905)) -

Työryhmän esitys hallituksen esitykseksi_ruotsi_lausuntoversio.pdf

([https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/DownloadProposalAttachment?](https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/DownloadProposalAttachment?attachmentId=14906)

[attachmentId=14906](https://www.lausuntopalvelu.fi/FI/Proposal/DownloadProposalAttachment?attachmentId=14906)) -

Aikataulu, vastausohjeet, valmistelijat

Aikataulu

Lausunto pyydetään ystävällisesti antamaan **12.2.2021 mennessä**. Vain määräaikaan mennessä saapuneet lausunnot otetaan huomioon.

Vastausohjeet vastaanottajille

Lausunnot pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun kyselyyn, jossa on sekä strukturoituja että avoimia kysymyksiä työryhmän luonnoksesta hallituksen esitykseksi. Kyselyyn voi vastata suomeksi tai ruotsiksi. Kyselyssä on lisäksi sen lopussa mahdollisuus vapaamuotoiseen kommentointiin. VAHVA-asianhallintajärjestelmää käyttäviä ministeriöitä pyydetään tallentamaan vastauksensa VAHVA-asialle VN/10164/2019.

Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin. Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivulta Ohjeet > Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausuntopalvelu.om@om.fi. Lausuntoja voivat antaa muutkin kuin jakelussa mainitut.

HUOM! Kaikki annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat

Neuvotteleva virkamies Susanna Hoikkala, 02951 63482, etunimi.sukunimi@stm.fi

Hallitussihteeri Tiina Muinonen, 02951 63185, etunimi.sukunimi@stm.fi

Jakelu

Sulje kaikki väliotsikot

Lausuntopyyntö

Lausunnonantajien lausunnot: 73

Kaikki lausunnonantajat

Nämä tiedot on tarkoitettu sisäistä tiedonkulkua varten. Vastuuvalmistelijan nimi julkaistaan lausuntopyynnön arkistokappaleessa.

Muokkaus oikeudet:

Vastuuvalmistelija

Vaininen Satu

Muokkaa

Muut valmistelijat:

heidi.pyyny@lapinamk.fi

Poista

Lisää sähköpostiosoite

Tallenna

Lausunnonantajan
lausunto

Varaa muokattavaksi Lausuntokohtia/Täytettyjä kohtia: 43/40

1. Esitetään lisättäväksi uusi 2 momentti pykälään 4 a § Lapsen oikeus tasapainoiseen kehitykseen ja hyvinvointiin. Selkiyttääkö ehdotus lapsen kasvatuksen, valvonnan ja huolenpidon sekä perusoikeuksiin kajoavien rajoitusten rajanvetoa? Jos ei, miten säännöstä tulisi muuttaa?

Lisätty uusi 2 momentti selkiyttää tarkoitetulla tavalla perusoikeuksiin kajoavien rajoitusten rajanvetoa.

2. Esitetään säädettäväksi lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus 35 lasta/sosiaalityöntekijä (13 b §). Mitä vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Mitoutus on tärkeä rakenteellinen askel työn reunaehtojen ja näin lastensuojelun ja sijaishuollossa olevien lasten ja nuorten oikeusturvan ja hyvän huolenpidon varmistamiseksi. Mitoutuksesta on todennäköisesti myös apu työn resurssoinnin suunnitteluun ja se palvelee kehittämistä ja oikeusturvan takaamista lapsille ja nuorille pidemmällä tähtäimellä. Myös sosiaalityön, lastensuojelun ja sijaishuoltoa ammattihenkilöiden koulutustarpeita pystytään ennakoimaan paremmin. Toisaalta on todettava, että osassa lastensuojelutilanteita tilanteet

3. Eesityksen tavoitteena on vahvistaa sijaishuoltoon sijoitetun lapsen oikeutta sosiaali- ja terveydenhuollon perus- ja erityispalveluihin.

3 a. Vastaavatko 15 §:n täsmennykset tätä tavoitetta?

- ☐ Kyllä
- ☒ Kyllä pääosin
- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

3 b. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Mainitut täsmennykset ovat kannatettavia. Ongelmana on, että jos terveydenhuoltolait eivät velvoita riittävästi, tarkennukset eivät riittävästi edistä tavoitetta. Tärkeää sinällään olla mukana. Toisaalta voidaan ajatella että maininta tuottaa pohdintaa ja miettimistä täsmennyksen suuntaan, ja voi vaikuttaa sitä kautta täsmennysten tavoitteiden mukaisesti. Sen lisäksi on syytä huolehtia lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon lasten oikeuksia saada tarvistemiaan palveluita integroidusti ja joustavasti sijaishuollon työkäytännöinä. Tämä

4. Ehdotuksessa esitetään säädettävän lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulosta voimassa olevan lastensuojeluasian vireille tulon sijaan. Tavoitteena on, että tämä vahvistaisi sosiaalihuollon palvelutarpeen arvioinnin ensisijaisuutta. Onko ehdotettu sääntely tarkoituksenmukainen asetetun tavoitteen kannalta?

- ☒ Kyllä
- ☐ Kyllä pääosin
- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 4

Toisaalta tämä on haastava, palvelujärjestelmässä lapsen asialla toimivilla on vaikea sisäistää monen lain näkökulmaa, ja siksi voi olettaa, että lastensuojelun ulkopuoliset toimijat ovat oppineet lastensuojelulain näkökulman. Muilla toimijoilla voi olla haastavaa tätä käytännössä sisäistää sosiaalihuoltolain näkökulma, joka sitten osaltaan voi ehkäistä tässä tavoiteltua hyötyä.

5. Ehdotuksessa esitetään lastensuojelun asiakkuuden päättymisestä säätämistä. Mitä käytännön vaikutuksia tällä sääntelyllä olisi?

Asiakkuuden päättämisen tavoite on tärkeä ja se toimii ja vähentää stigmaa tilanteissa, kun asiat ovat riittävästi muuttuneet tavoitteiden suunnassa. Asiakkuuden päättäminen on tärkeä viesti asiakkaalle ja myös muille toimijoille sekä työntekijöille ja todennäköisesti edistää tavoitteellista työskentelyä nykyisempää tehokkaammin. Samalla kuitenkin siihen liittyvien käytäntöjen tulee olla hyvin selviä ja säänneltyjä. Päätös asiakkuuden päättämisestä tulisi olla oma päätöksensä ja dokumenttinsa, joka täytetään erikseen, jolloin tilanne on

6. Tavoitteena on ehkäistä lapsen sijoituksen tarpeen syntymistä. Tässä ehdotuksessa esitetään säädettäväksi uusi tehostettu avohuollon tukitoimi, jonka perusteella lapselle voitaisiin järjestää moniammatillista kuntouttavaa tukea kotioloissa lapsen vanhemman tai muun läheisen kanssa.

6 a. Arvioitko ehdotetun säädöksen johtavan käytännössä avohuollon palvelujen kehittämiseen?

- ☐ Kyllä
- ☒ Kyllä pääosin
- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

6 b. Miten arvioitte tämän tavoitteen toteutuvan ehdotetun säännöksen avulla?

Lause on yleisellä tasolla ja siinä mielessä tärkeä kysymys on, mitä tämän ajatellaan sisältävän. Miten eroaa nyt jo lain sisällön tarkoittamasta, mlten esimerkiksi palvelu eroaa intensiivisestä perhetyöstä tai perhekuntoutuksesta. Miten tämä suhteutuu velvoitukseen ennen huostaanottoa. Onko palvelua tarjottava voidaanko sen tarve erikseen? Olennaista olisi arvioida toimen vaikuttavuus ja sopivuus kyseisessä tilanteessa, jotta voidaan myös turvata lapsen oikeudet siinäkin tilanteessa, kun kasvuympäristö on liiallisesti haavoittava,

7. Sijaishuoltopaikan valintaa koskevaa sääntelyä ehdotetaan täsmennettävän. Sijaishuoltopaikan valinnassa tulisi aina arvioida yksilöllisesti lapsen etu, lapsen tarpeita vastaava kuntoutuksellinen osaaminen ja lapsen varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja muun opetuksen sekä siihen tarvittavan tuen varmistaminen. Millaisia vaikutuksia näette ehdotetulla sääntelyllä olevan sijaishuoltopaikan valintaan ja sitä koskevaan päätöksentekoon? Onko pykälän sääntely asetettujen tavoitteiden näkökulmasta riittävä?

Lähtökohtaisesti nykyinen säädös ja siihen liittyvät käytänteet ovat ohjanneet myös tähän. Täsmennys sinänsä kuitenkin toimiva.

8. Lapsen sivistyksellisten oikeuksien toteutumisen tukemista ehdotetaan vahvistettavan erityisesti sijaishuollon aikana (49 a §, 50 §, 52 a §, 57 § ja 60 d §). Miten ehdotettu sääntely vastaa lapsen sijaishuollon aikaiseen tuen tarpeeseen perusopetuksen ja toisen asteen tutkinnon suorittamisessa?

Tämä tärkeää ja tukee sekä lapsen sivistyksellisten oikeuksien edistämisen prosesseja, erityisesti sosiaalityöntekijän oikeutta ja lastensuojelussa toimivien yhteistyötä opetus- ja kasvatustoimen kanssa.

9. Esitetään säädettäväksi vaativan sijaishuollon sisällöstä, tarkoituksesta ja järjestämisestä.

9 a. Onko 49 a §:n sääntely vaativasta sijaishuollosta tarkoituksenmukainen ja toteutettavissa käytännössä?

- ☐ Kyllä
- ☒ Kyllä pääosin
- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

9 b. Mitä käytännön vaikutuksia ehdotuksella olisi?

Vaativan sijaishuollon jäsentäminen on tärkeää sosiaalityöntekijän ja lastensuojelun ammattilaisten työssä. Siihen liittyvät lasten ja nuorten erityiset tarpeet edellyttävät tietoisuutta ja kykyä jäsentää näiden lasten ja nuorten erityistarpeita. Toisaalta tarkoituksenmukaista ei ole synnyttää erillisen vaativan laitoshoidon kulttuuria, johon sisältyy myös monenlaisia riskitekijöitä sekä lasten ja nuorten osalta, mutta myös ammattilaisten työskentelyn ja toimintakulttuurin osalta, myös medikalisaation lisääntymisen osalta. Tästä

10. Selkeyttääkö ehdotettu muotoilu erityisen huolenpidon jakson hoidollista ja kuntouttavaa sisältöä?

- ☐ Kyllä
- ☒ Kyllä pääosin
- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 10

On tärkeää huomioida, että lapsen sijoituspaikka säilyy EHO:n 90 + 90 päivän aikana.

11. Ehdotuksen tavoitteena on turvata erityisen huolenpidon jakson riittävän pitkä aika lapsen itseään vahingoittavan käyttäytymisen ja vakavan päihdeongelman katkaisemiseksi.

11 a. Vastaako ehdotettu muotoilu näihin tavoitteisiin?

- ☒ Kyllä

- ☐ Kyllä pääosin
- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

11 b. Millaisia vaikutuksia erityisen huolenpidon jakson pidentämisellä olisi?

Todennäköisesti osa lapsista hyötyy ehdottomasti pidemmästä mahdollisuudesta (180 päivää). Tänä aikana on mahdollista saada paremmin aikaan toivottua muutosta sekä mahdollisuutta toipua. Toisaalta pidempi aika lisää voimakkaasti oirehtivien lasten kiinteämpää, ehkä tiiviimpää verkostoitumista, joka osaltaan voi lisätä riskiä oirehtivaan käytökseen jatkossa. Myös suhde alkuperäiseen sijoitupaikkaan voi muuttua ihmissuhteiden osalta: puolen vuoden mittaiset muutokset ovat pitkiä ajanjaksoja nuoren elämässä. Toisaalta tämä on selvä

12. Erityisen huolenpidon jakson päätöksenteko: Millaisia vaikutuksia olisi nykyisen päätöksentekorakenteen (30 + 60 vrk) muuttamisella siihen, että jatkossa yksi päätös mahdollistaisi enimmillään 90 vuorokauden erityisen huolenpidon jakson ja sen jälkeen tarvittaessa enimmillään toisen 90 vuorokauden jakson?

Helpottaa myös sosiaalityöntekijöiden työtä, kun osa päätöksistä on pidempiaikaisia. Tämä mahdollistaa ikäänkuin rauhaa päätöksenteolle ja mahdollisuudelle harkita ja nähdä tilanteiden vaikutuksia.

13. Onko ehdotettu erityisen huolenpidon asumisyksiköiden henkilöstöresurssi (59 a §) riittävä?

- ☒ Kyllä
- ☐ Kyllä pääosin
- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 13

Resurssi on turvattu perusmuotoisesti keskimäärin riittäväksi ja laki velvoittaa tämän rinnalla järjestämään kulloinkin tarpeen mukaisen lisähenkilöstön. Pelkästään työntekijämäärien lisäämisen ei tämän resurssimäärittelyn lisäksi auta. Tärkeää on turvata lastensuojelussa, erityisesti vaativassa sijaishuollon työssä riittävä osaaminen. Sijaishuollon eri ammattiryhmille sekä sosiaalityöntekijöille tarvitaan riittävä erikoistumiskoulutus, jolla myös vahvistetaan riittävä palvelujen integraatio. Tarvitaan vielä intensiivisempää sosiaalityöntekijöiden ja

14. Ehdotuksessa esitetään erityisen huolenpidon jaksojen tuottamista valtion lastensuojeluyksiköille, yksityisille koulukodeille sekä kunnan ja maakunnan omistamille lastensuojelulaitoksille.

14 a. Onko ratkaisu tarkoituksenmukainen?

- ☒ Kyllä
- ☐ Kyllä pääosin

- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

14 b. Mitä vaikutuksia sillä olisi?

Tällä turvataan ja vahvistetaan lapsen perusoikeutta perusopetukseen myös EHO:n aikana. Samalla turvataan vaadittavaa osaamista.

15. Miten 11 luvun säännökset rajoituksista toteuttavat sijaishuollossa olevien lasten perus- ja ihmisoikeuksia?

Säännökset rajoituksista ovat riittävät. Olennaista on riittävä koulutustaso ja osaaminen, jolloin sillä varmistetaan lainsäädännön hengen mukaisen soveltamisen sekä ymmärryksen huomioida rajoituksien käytön ja puuttumisen vain välttämättömimpään lapsen suojelun, turvan, kasvun ja kehityksen huomioiden. Tällainen ammatillinen osaava tulkinakehys huomioi yksilöllisesti kehittyvän lapsen ja nuoren tarpeet ja tilanteet välttäen uudelleen traumatisoimista ja turvaten riittävän henkilöön menevän koskemattomuuden.

16. Miten ehdotetut 11 luvun tarkennetut säännökset toteuttavat ehdotetun 4 a §:n 2 momentin tavoitteita? Miten ehdotetut muutokset vastaavat käytännön tilanteisiin sijaishuollossa?

63 § Yhteydenpidon rajoittamista koskeva päätös

Yhteydenpidon rajoittamista koskeva päätös palvelee päätökseneon näkökulmasta katsoen hyvin. Haluamme kiinnittää huomiota siihen, että yhteydenpidon rajoituksen perusteluissa olisi perusteltava myös lapsen lojaliteettiristiriita ltraapsen yhteydenpidon rajoitusta edellyttävänä tekijänä. Lapsen oikeuksien toteutuminen ei näin muodoin toteudu osassa tilanteita riittävästi.

65 § Aineiden ja esineiden haltuunotto

Kannatamme tarkennusta, se palvelee tarkoitustaan.

66 § Henkilöntarkastus

Pykälä sisältää olennaisen. Kuitenkin pykälää pitäisi tarkentaa riisuttamisen näkökulmasta. Metallinpaljastimen mainitseminen ainoana ei riitä tai sitten sanamuotoa pitäisi muuten yleistää, metallinpaljastimella ei paljasteta päihdyttäviä aineita. Tässä viitataan edellisen pykälän kahteen ensimmäiseen momenttiin ja päihdyttävien aineiden osalta esim. tupakan osalta tulkinta jää siihen, että niitä ei voi ottaa pois, jos tarkastusta ei sallita muutoin kuin metallinpaljastimella.

68 § Kiinnipitäminen

Tämän pykälä kokonaisuudessaan riittävä sisällöltään ja tarkkuudeltaan.

69 § Liikkumisvapauden rajoittaminen

Pääosin tähän pykälään määritelty maksimiaika on hyvä. On syytä kuitenkin huomioida, että joissain tilaneissa 90 päivää on liian lyhyt aika muuttamaan sitä käytöstä ja käytösmaalleja, joita rajoituksella pyritään muuttamaan tai hallitsemaan.

69 a § Luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttaminen

Pykälässä toiminta eettisyyden näkökulmasta tarkasteltuna edellyttäisi lisätarkennusta. Palauttamisen olosuhteet ja työnjako virkaapussäännöksen osalta vaatisi niin ikään vielä tarkennusta.

70 § Eristäminen

Neljän tunnin rajausta eristämisen osalta on hyvä aikarajaus. Tämän suhteen on tärkeää myös miettiä, miten tilanteen jatkuessa, ottaako terveydenhuolto vastaan lapsen/nuoren, jos ajatellaan sen hänen tilanteessaan olevan rauhoittumisen kannalta olennaista ja jos neljän tunnin eristäminen ei riitä.

72 § Erityiset rajoitukset erityisen huolenpidon jakson aikana

Pykälän sisältö riittävä.

17. Ehdotetun uuden 71 §:n tavoitteena on suojella päihteitä käyttävän lapsen henkeä, terveyttä ja kehitystä.

17 a. Toteuttaako säännös tätä tavoitetta?

- ☒ Kyllä
- ☐ Kyllä pääosin
- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

17 b. Millaisia vaikutuksia ehdotetulla 71 §:ssä säädetyillä erityisillä rajoituksilla näette olevan lapsen päihdehoidon ja -kuntoutuksen toteuttamiseen?

Tarkennukset ja lisäykset turvaavat todennäköisesti hoitoa, huolenpito ja kuntoutumista EHO:n aikana.

18. Miten 69 a §:ssä ehdotetut muutokset mahdollistavat luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamisen?

Poliisin merkitys joissain tilanteissa olennainen juuri rauhoittavan merkityksen näkökulmasta. Kuitenkaan poliisi ei yleensä mielellään tai ainakaan aina anna virka-apua näihin tilanteisiin. Tästä johtuen ehdotetut muutokset eivät täysin mahdollista laitoksesta poistuneen lapsen palauttamista.

19. Miten tehokkaasti ehdotettu 73 §:n mukainen säännös toteuttaa eristämisen täytäntöönpanon valvontaa?

Valvonnan tehostuminen mahdollistuu entistä paremmin 73 pykälän säännöksen ansiosta.

20. Miten tehokkaasti ehdotettu 74 §:n säännös kirjaamisvelvoitteesta ja toimittaminen kuukausittain aluehallintovirastoon toteuttaa rajoitustoimenpiteiden valvontaa?

Aluehallintoviranomaiset saavat paremmin näkökulmaa ja tietoa lasten haasteisiin ja vaikeahoitoisuuteen. Arjen hoito- ja hoivatilanteisiin suhteessa lain säännöksiin. Kaiken kaikkiaan tehostaa valvontaa entisestään.

21. Ovatko ehdotetut jälkihuollon sisältöä koskevat täsmennykset riittäviä?

- ☐ Kyllä
- ☒ Kyllä pääosin
- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 21

Vuoden lisäys jälkihuollon valmisteluun parantaa ennakollista suunnittelua ja lapsen oikeuksien toteutumista sekä hyvinvoinnin turvaamista. Valmistelun merkitys lapsille ja myös sijaishuollon henkilökunnalle on merkittävä tekijä siirtymävaiheessa, jossa motivaation herättely ja tulevaan valmistautuminen on tärkeää tulevaisuuteen varautumisen kannalta.

22. Ehdotetaan säädettäväksi uusi laki valtion lastensuojelulaitoksista ja täsmennettävän valtion lastensuojeluyksiköiden tehtäviä vaativan sijaishuollon ja perusopetuksen integroituna palveluna. Valtion lastensuojeluyksiköiden tehtävänä olisi vaativan sijaishuollon ja perusopetuksen integroidun palvelun, erityisen huolenpidon sekä lastensuojelun jälkihuollon järjestäminen. Vastaisiko ehdotetun lain 2 § vaativan sijaishuollon tarpeisiin?

- ☒ Kyllä
- ☐ Kyllä pääosin
- ☐ Ei pääosin
- ☐ Ei
- ☐ Ei kantaa

Vapaamuotoiset huomiot kohdasta 22

23. Vapaamuotoiset huomiot koko esityksestä. Jos ehdotatte muutoksia pykäliin, pyydämme antamaan vastaukset ilmoittaen sen pykälän numeron, jota kommentti koskee:

23 a. Pykälä x tai pykälät x-x §:t ovat hyvät ehdotetussa muodossa.

Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkosto haluaa lausua tämän lakiesityksen luonnokseen liittyen henkilöstön kelpoisuuksista. Osaamiseen liittyvät kelpoisuudet sekä koulutusvelvoitteet osaltaan määrittelevät pitkälti myös niitä toimia, jotka edistävät lain valmisteluissa esillä olleiden lähtökohtien ja perusteiden toteutumista.

Lakiesityksessä mukana olevassa sosiaali- ja terveysministeriön asetusesityksessä valtion

23 b. Muutosehdotus pykälään x:

23 c. Muutosehdotus pykälän x perusteluihin:

Lausunnonantajan tiedot

Seuraavat tiedot näkyvät lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistun lausunnon yhteydessä

Lausunnon diaarinumero (vapaaehtoinen):

Organisaatio

Satakunnan ammattikorkeakoulu

Vapaaehtoinen lisätarkennus lausunnonantajasta, esim. osaston/yksikön nimi.

Sosiaalialan ammattikorkeakouluverkoston lausunto. Lausunnon kokoaja Sosiaalialan ammattikorkeakoulu

☒ Näytä lausunnon vastuuvalmistelijan nimi palvelussa.

HUOM! Ladattavissa pdf-, doc- ja excel-tiedostoissa sekä kirjaamolle lähetettävissä dokumenteissa nimi näkyy aina. Jos lausuntoon halutaan näkyviin myös hyväksyjän nimi, hänen tulee hyväksyä lausunto palvelussa omilla tunnuksillaan.

 Lähetä lausunto hyväksyttäväksi

 Lähetä lausunto ilman hyväksyntää

Tallenna ja jatka myöhemmin

Lausuntopalvelu.fi on
oikeusministeriön ylläpitämä ja
tuottama verkkopalvelu.
Lue lisää > >
(/FI/Instruction/Instruction?
section=About)

Ohjeet

Käyttöehdot (/FI/Instruction/Instruction?section=About)
Käyttöohjeet (/FI/Instruction/Instruction?section=Instructions)
Palaute (/FI/Instruction/Instruction?section=FeedBack)

Yhteystietomme

Yhteystiedot (/FI/Home/ContactInformation)
Rekisteriseloste (/FI/Home/PrivacyPolicy)